

ПРЕС КЛИПИНГ

20-21. јануар 2018.

НАСЛОВИ

Шта ће нам консензус око плаћања пореза!? (стр.2)

Поново проглашен стечај у Стаклари(стр.4)

На црно ради 300.000 људи(стр.4)

Најмање незапослених у последњих четврт века(стр.6)

30 ЗАДУЖЕЊА, 13 ВЕШТИНА Желите да се запослите? Будите спремни да у истој фирми радите СВЕ послове(стр.9)

СРПСКИ ЕКОНОМИСТА РАСКРИНКАО ДАВОС "Презиру то што морају радницима да исплаћују плате, али ће радо финансирати ФИЛХАРМОНИЈУ"(стр.11)

Поново оглашена продаја Југоремедије за 3,9 милијарди динара(стр.12)

"ДАЛИ НАМ ОТКАЗ, А ДА НИСМО НИ ПОЧЕЛИ С РАДОМ" Случај двоје Београђана открива како агенције нуде посао у Словачкој и тако ВАРАЈУ НАИВНЕ(стр.13)

Библијски егзодус лекара из Србије — шта тек доноси 2019. (стр.14)

Реаговање на изјаву министра финансија Душана Вујовића у Данасу

Шта ће нам консензус око плаћања пореза!?

Пише: Душко Вуковић

Тешко ћемо доћи до друштвеног консензуса око потребе да порезе треба плаћати ако сагледавамо и анализирамо пореску политику у Србији, посебно политику пореских оптерећења на зараде и доприносе за пензијско, здравствено и социјално осигурање, искључиво као финансијско оптерећење и обавезу привреде и послодаваца како се у јавности често истиче. Тешко ће министар Вујовић предњачити у залагању за консензусом око овог значајног друштвеног питања као што је пореска политика ако као премисе даје непотпуне чињенице и у исти кош ставља порез на зараде и доприносе за пензионо и здравствено осигурање и осигурање у случају незапослености. На пример - министар Вујовић каже: "У Србији постоји велики број људи који плате примају без плаћених пореза и доприноса. Ако бисмо постигли друштвени консензус да сви плаћају порез, онда бисмо могли да спустимо порезе и доприносе на плате, а да се не смање приходи у буџет." У овој изјави тачно је само да велики број људи у Србији прима плате без пореза и доприноса, али ко је крив за то. "Велики број људи" или велики број послодаваца који у име још већег броја људи не уплаћују сходно законским прописима порезе и доприносе. Немојте у исту раван стављати раднике појединце и њихове друштвено неодговорне послодавце, господине министре. Министар Вујовић то свакако зна, али да подсетим да је у Србији законско решење по коме су порески обвезници по основу зарада запослени, односно грађанин као појединац, а у његово име ту пореску обавезу треба да плати његов послодавац сваког месеца када и запосленом исплати нето зараду. Велики број послодаваца то не чини, крши закон, и не уплаћује порез на зараду радника. Са радницима ћете лако постићи консензус око плаћања пореза на зараде, господине министре, али са бахатим, неодговорним послодавцима тешко јер они то сматрају својим парама а не радничким. Што не проверити спремност радника да плаћају порез тиме што ћете њих обавезати да га уплаћују, а не њихови послодавци који то ретко или никако не чине и тиме смањују прилив средстава у буџет Републике и буџете локалних самоуправа. Посебан проблем око којег, такође, треба да постигнемо друштвени консензус а који нам министар наговештава је смањење стопе пореза. Они који имају велике зараде, тренутно као и они који имају минималне оптерећени су истом стопом од 10 процената, што је по мени друштвено и социјално неправедно и неприхватљиво, па би консензус морали да тражимо у прогресивном опорезивању зарада, односно постојању прогресивне скале пореза на зараде. "Најшира плећа треба да поднесу највећи терет" тј. они са високим зарадама да буду опорезовани по вишим стопама, а они са мањим зарадама мањим стопама, а не сви истом. Садашњи порески систем у Републици Србији на страни је оних који остварују веће приходе и профите, који имају већу имовину, а на штету великог броја становништва са ниским примањима, ниским пензијама и малом или никаквом имовином. Слична је, али не и истоветна ситуација и са доприносима за пензионо и здравствено осигурање и осигурање у случају незапослености. Сличност једина - послодавац треба да уплати ова три доприноса сваког месеца у име радника, али то не чини. Закони су обавезали раднике да на име пензионог осигурања уплати 14 процената своје бруто плате, 5,15 процената на име здравственог осигурања и 0,75 процената за случај незапослености. Велики број послодаваца за те проценте умање плату радника али не уплаћују

у фондове. Некажњено узимају и од радника и од фондова и од државе. Разлике у случају доприноса у односу на порез на зараде су што су закони осим радника оптеретили и саме послодавце да у своје име уплаћују доприносе, с тим што је њихова обавеза мања, јер на име пензионог осигурања они треба да уплате 12 процената (ретке су државе у Европи које више оптерете радника а мање послодавца да уплаћује у пензионо осигурање), а стопе за здравствено осигурање и случај незапослености су исте као и за раднике - 5,15 одн. 0,75 процената. Велики број послодаваца као што не уплаћује доприносе у име радника, не уплаћује доприносе ни у своје име и ето мањка средстава у пензионом фонду, у здравственом фонду и у буџету Републике Србије. Некажњено узимају од фондова и државе. Не желим да верујем да у процесу постизања друштвеног консензуса око најважнијих питања у Србији за који се истински залажем, министар Вујовић стаје на страну неких интересних група које већ деценијама манипулишу постојећом висином пореза и доприноса, истицањем да су искључиво трошак послодаваца, а не део зараде запосленог, те да су "превисоке" обавезе једино послодаваца. ("Има најмање 300.000 људи који примају илегално плате, без плаћених доприноса. Ако би сви они плаћали доприносе, онда бисмо оптерећење плата могли да спустимо са постојећих 71 одсто - каже Вујовић за Данас.") Упоредном анализом са другим европским земљама, утврђено је да је пореско оптерећење рада, када се узме у обзир просечна зарада у Србији, ниже него у другим земљама Европе. Већи "порески клин" од Србије имају: Белгија, Аустрија, Чешка Финска, Француска, Италија, Летонија, Мађарска, Немачка, Португал, Словенија, Словачка, Шведска итд. Просек за Европску унију (ЕУ-28) у 2015. години износио је 40,7 одсто, а у Србији 38,97 одсто. Неке од наведених чињеница и упоредних показатеља аргументовано оповргавају тврдње одређених послодавачких лобија, па и министра Вујовића, и скромно доприносе жељи да се на аргументованој бази иде ка постизању друштвеног консензуса који ће донети бољитак друштву. Јер свако даље смањење пореских стопа на зараде (без увођења прогресивне пореске скале) и смањење стопа на социјалне доприносе утицало би на умањење ионако ниских пензија свих будућих пензионера, али и довело у питање функционисање пензијског фонда, даље погоршање у пружању основних здравствених услуга грађанима, као и опадање квалитета и обима здравствених услуга, довело би до додатног финансијског оптерећења за раднике и грађане због све чешћег тражења медицинске помоћи у приватном сектору, погоршање положаја запослених у здравству услед константног пада реалних зарада у том сектору, као и још израженији одлазак медицинског кадра свих струка из земље.

Не верујем да велики број људи у Србији жели овакве ефекте "консензуса" у друштву а по питању да ли хоћемо или нећемо да плаћамо порезе и доприносе на плату које суштински није права дилема. Консензус треба да постигнемо којом висином пореза и доприноса морају да буду оптерећени сви грађани Србије. Можда ће дискусија о томе довести до тога да се некима свакако пореска оптерећења смање а некима вишеструко да се повећају.

Сигурно је једно, велики број људи у Србији плаћа порезе и доприносе и жели да се финансијски ојачају фондови пензионог и здравственог осигурања јер њима иде у прилог да имају сигурне пензије и здравствену услугу. Велики број људи при томе зна да се већ више деценија независно од њих, скоро некажњено, прелива део пореза и доприноса из буџета државе и фондова у профит послодавца, а зараде запослених скоро да остају на истом нивоу.

Аутор је потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије

Поново проглашен стечај у Стаклари

Пише: Н. Д.

Привредни суд у Крагујевцу, данас је, други пут за четири месеца, донео решење о увођењу стечаја у Српској фабрици стакла.

"То је срамота српског правосуђа, јер је потпуно неразумљива оваква игра око Стакларе, која је изузетно значајна за српску привреду", рекао је ФоНету председник Самосталног синдиката те фабрике Живојин Матејић. Привредни суд у Крагујевцу је 20. септембра прошле године увео стечај у СФС, који је на жалбу општине Параћин и поверилаца 6. децембра поништио Апелациони привредни суд и вратио предмет на поновно одлучивање.

Матејић је оценио да фабрика нема шансе да нормално настави производњу и преживи, а сви пословни партнери ће се убрзо повући.

"Највероватније ће се брзо догодити ликвидација, а то значи отпуштање скоро свих радника. Угрожена су и потраживања поверилаца која су имали према фабрици, јер је стечај најлакши начин да се избрише већина дуговања", објавио је Матејић. Према његовим речима, такав расплет догађаја најтеже ће погодити запослене, који се већ налазе у веома тешком материјалном положају, "оптерећени ратама за кредите и дуговима за неплаћене рачуне".

"Радници одлазе на биро рада, где ће извесно време имати некаква примања, а потом следи борба за преживљавање", рекао је Матејић.

Пре увођења првог стечаја 20. септембра прошле године, СФС је имала 825 запослених, а данас нешто мање од 600, јер је тада 230 радника добило отказе. Они су, после одлуке Апелационог привредног суда о поништавању стечаја, очекивали враћање на посао, а већина је поднеле и тужбе против СФС, рекао је Матејић.

ПОЛИТИКА ONLINE

На црно ради 300.000 људи

Да би се смањио број илегалних радника један од начина је и смањење пореза и доприноса што је и захтев послодаваца, а Министарство финансија то пролонгира за наредну годину

Аутор: Јована Рабеновићсубота, 20.01.2018. у 22:00

Борба против сиве економије траје годинама и није без резултата што се јасно види по све већим приходима у буџету. Међутим, на самом тржишту рада ти резултати су изостали и годинама се говори да чак 300.000 људи ради на црно. О оволиком броју формално незапослених говорио је и министар финансија Душан Вујовић на конференцији „Јуромани” у Бечу. Ресорни министар је рекао следеће:

„У Србији постоји велики број људи који плату примају без плаћених пореза и доприноса. Има најмање 300.000 људи који примају илегално плату, без плаћених доприноса. Ако бисмо постигли друштвени консензус да сви плаћају порез, онда бисмо могли да спустимо порезе и доприносе на плате, а да се не смање приходи у буџет.”

Пореске стопе и процењени обим сиве економије у земљама региона, у %

	Порези и доприноси на зараде	ПДВ	Порез на добит	Сива економија (% БДП)
▶ Бугарска	52	20	10	32
▶ Чешка	74	21	19	15
▶ Хрватска	62	25	20	25
▶ Мађарска	93 (70)	27	19	22
▶ БЈР Македонија	47	18	10	30
▶ Румунија	77	20	16	30
▶ Словачка	74	20	22	16
▶ Словенија	74	22	17	24
▶ ПРОСЕК	69	22	17	24
▶ Србија	64	20	15	30

Извор: Фискални савет, националне статистике за пореске стопе у 2016. год.
Напомена: У Мађарској порези и доприноси чине 93% нето зараде радника без издржаваних чланова породице, односно 70% у случају да радник има два издржавана члана породице, услед знатних пореских ослобођења

О евентуалном смањењу пореза Вујовић је рекао да се већ годинама размишља о томе. „И још увек нам остаје могућност да то урадимо током 2018, а сигурно да разматрамо за наредну годину.”

На питање зашто онда то већ сада није урађено, министар је одговорио: „Право да вам кажем, у последњој години аранжмана са ММФ-ом, када смо правили буџет за 2018, нисмо хтели много да мењамо порезе. Зато што бисмо тиме скратили себи простор. Када мењате пореске стопе, онда се конзервативне пројекције прихода смањују и то вам сужава простор за друге ствари које хоћете да спроведете. Ми смо хтели да ове године максимално повећамо простор за инвестиције и за ово заслужено подизање плата и пензија. Да смо ишли на смањење пореза, онда бисмо теже све то уклопили.”

Смањење пореза и доприноса као метод привлачења инвестиција, али и повећања запослености, јер су онда плате мањи трошак послодавцу код нас су стална тема. Подсећања ради, крајем прошле године повећан је неопорезиви део зараде као уступак послодавцима да повећају минималну цену рада. Али, у збиру намети на рад нису смањени, а стиче се утисак да је пословна заједница очекивала знатно веће пореско растерећење.

Став чланова Фискалног савета у последњој анализи фискалних кретања у 2017. и препорукама за 2018. годину био је да порези и доприноси на зараде у 2018. години могу да буду смањени најмање два до највише 3,5 одсто, што би уз повећање јавних инвестиција била још једна мера за подстицање привредног раста. Процена је Фискалног савета да очекивани буџетски суфицит од око 20 милијарди динара омогућава да се 15 милијарди догодине искористи за смањивање пореза и доприноси на зараде са садашњих 64, на 62 процента.

Чланови савета сматрају да би порези и доприноси на плате могли бити смањени повећањем неопорезивог дела зараде и смањењем доприноса за незапосленост и здравство. Оцењују и да је могуће издвојити од три до пет милијарди динара за пореско ослобађање нових предузетника током првих 12-18 месеци рада. Владини саветници за управљање јавним финансијама указују да је важећа стопа пореза на зараде од 10 одсто најнижа у региону и Европи, тако да нема простора за њено додатно смањење.

РАЗГОВОР НЕДЕЉЕ: ЗОРАН МАРТИНОВИЋ, ДИРЕКТОР НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Најмање незапослених у последњих четврт века

Аутор: Александар Микавица

У евиденцији ове државне службе последњег дана 2017. било је 618.827 имена људи који траже посао. – У 2011. је посао добило 183.452, а у прошлој години је запослено 268.450 људи

Шансе да се у Србији дође до запослења данас су много веће него што су биле претходних година, тврди у разговору за „Политику” Зоран Мартиновић, директор Националне службе за запошљавање (НСЗ). Од краја 2013. године, каже, сви показатељи дешавања на тржишту рада иду у позитивном смеру. Према резултатима Анкете о радној снази, у последњем тромесечју 2017. стопа незапослености је сведена на 12,9 одсто, са 15,3 у 2016. години, док је у 2015. износила 17,7 одсто. Смањивао се и број незапослених у евиденцији НСЗ. Последњег дана 2011. посао је тражило 745.187, а 31. децембра 2017. на списку ове државне службе било је 618.827 имена оних који траже запослење. Из године у годину повећавала се и потреба послодаваца за радном снагом. У 2011. послодавци су овој државној служби пријавили 61.962, а у 2017. су нудили 80.444 радна места. Мартиновић тврди да се све брже долази до посла и да је садашњи број незапослених најмањи у последњих 25 година. Наш саговорник је од јула 2014. на овој функцији. Пре тога је радио на сличним пословима, био је државни секретар у Министарству за рад и социјалну политику, задужен за ресор рада и запошљавања. Државна служба на чијем је челу повезује послодавце који траже раднике и људе који траже посао. Омогућава њихову преквалификацију, стицање неопходних знања и вештина, а помаже и покретање сопственог бизниса. Онима који остану без посла у законом одређеном периоду обезбеђује новчану накнаду до новог запослења, чију дужина одређују године стеченог стажа.

Има и оних који би вас питали: постоји ли, заиста, човек коме је НСЗ пронашла посао?

Знам за ту доскочицу. Али ево конкретних бројки, које се могу проверити. У 2011. је посао добило 183.452, а у 2017. је запослено 268.450 људи, готово за половину више. Толико их је пријављено на обавезно социјално осигурање. Више од трећине од наведеног броја до посла је дошло уз посредовање и финансијску или неку другу врсту помоћи НСЗ-а, што је резултат коме

теже националне службе и неких развијених земаља. Више од 27.000 незапослених и око 11.000 послодаваца је прошле године користило нашу финансијску помоћ и подстицаје. Један број оних који су се пријавили да им НСЗ помогне у тражењу посла, запослили су се без нашег посредовања, а запошљавају и приватне агенције.

Оно што послодавци нуде, у већини случајева је мала плата, рад на одређено време и повремене и привремене послове?

Још не можемо бити задовољни квалитетом радних места. Чињеница је да неки послодавци минималну зараду нуде као максимум, без ваљаног уговора о раду и плаћања доприноса социјалног осигурања. Наши програми не дозвољавају да човек ради „на црно”. Иако неки од оних који траже посао можда неће одмах бити задовољни висином понуђене плате и условима рада, никоме не бих саветовао да одбије понуђено. Мислим да је сваки посао који није испод људског достојанства бољи од нерада и седења код куће, јер тако стицано искуство ствара могућност да се дође до бољег посла. Ја сам тако размишљао кад сам почињао.

Према статистици НСЗ-а, преовлађује запошљавање на одређено време, на привременим и повременим условима, а ређе на „неодређено”?

Доминантно је запошљавање на одређено време – око 60 одсто. На неодређено време запошљава се око 20 одсто, а у истом проценту и ван радног односа, што подразумева уговор о делу и запошљавање на привременим и повременим пословима. Србија у овоме није изузетак. Такозвана флексибилизација у области рада у свету све више подразумева да нема сигурног радног места. Преовлађује запошљавање на одређено време и други облици рада. Битно је да се, по Закону о раду, рад на одређено време после највише две године претвара у рад не неодређено или престаје.

Који су ти „срећници” који могу да рачунају на сигурност запослења коју подразумева уговор на неодређено време?

Свако ко поседује одређена знања и вештине, то су они коју су улагали у себе, сигурно може да нађе посао, да га одржи, да промени и да бира послодавца. Они могу да постављају услове послодавцу под којим ће условима и за колику плату ће радити. Реч је о људима чија се знања и професије траже, а таквих је мало на тржишту.

Будите конкретнији.

Лако се запошљавају све занатлије за којима постоји већа тражња од понуде, као што су заваривачи, пекари, бравари, месари, добри кувари. Дефицитарни су и тесари, зидари и армирачи. Од факултетски образованих – дипломирани инжењери информатичких технологија, електротехнике и рачунарства, електронике, машинства и грађевински инжењери са одговарајућим лиценцама. Затим лекари са неким специјализацијама. Највише се траже анестезиолози, кардиолози, педијатри, офталмолози, гинеколози... Траже се и професори енглеског и немачког језика, физике, математике... Међу свршеним средњошколцима, до посла најлакше долазе оператери на ЦНЦ машинама, возачи аутобуса и камиона, аутотроничари и мехатроничари, књиговође, рачуновође, занимања у области неге старих и здравствене неговатељице, медицинске сестре, нарочито специјалисти инструментирања.

Какав је састав списка незапослених који најдуже чекају посао?

Добра вест је да је проценат младих до 30 година међу 618.827 незапослених са наше евиденције у децембру са некадашњих 25 одсто сведен на 22,4 процента. Старијих од 50 година је 31,1 одсто, док је учешће лица од 30 до 49 година 46,5 процената. Без квалификација и нискоквалификованих је било 204.708, што чини 33,1 одсто од укупног броја незапослених последњег дана 2017. Више од половине, тачније 52,4 одсто, има средње образовање, а 14,5 одсто има дипломе виших школа и факултета. Према трајању незапослености, дуже од 12 месеци посао тражи 428.195 људи, или 69,2 одсто.

Да ли су реална предвиђања да ће се Србија за две-три године суочити са недостатком радне снаге, да нам од 2027. прети озбиљна криза, а да ћемо после 2040. имати мањак од 80.000 до 100.000 радника?

Волео бих да нису у праву они који кажу да ће после периода мањка радних места доћи време када ће нам недостајати адекватни кадрови за нова радна места. Али, ето, већ нам се догађа да у неким деловима Србије, као што је Војводина, страни инвеститори теже долазе до стручњака одређених специјалности, али и до радника за обављање неких једноставнијих послова. Од Суботице до Инђије често се уочава недостатак неких занатлија. На југу фале шивачи, моделари, управљачи грађевинским машинама, разни мајстори. Наше регионалне испоставе настоје да надоместе тај мањак преквалификацијом и обуком незапослених.

Док привреда готово вапи за радницима одређених струка, наше школе и факултети и даље образују младе људе који не могу да нађу посао за који су се школовали?

Сваке године анкетирамо између три и четири хиљаде послодаваца како би сазнали какви им кадрови требају. Добро сарађујемо са Министарством образовања које користи резултате ових наших истраживања за планирање политике уписа у школе и на факултете. Учествовали смо у процесу писања Закона о дуалном образовању, како би ђаци стицали неопходна практична знања и вештине, а не да их у фабрикама поново школују.

Да ли ће у 2018. бити неких новина у раду Националне службе запошљавања?

Да би задовољили потребе привреде за радницима са одређеним знањима и вештинама, и истовремено убрзали запошљавање оних који дуже чекају на посао, за тражена занимања ове године обучаваћемо незапослене, али и запослене. Припремамо услове за обуку најмање 1.000 људи за сложеније информатичке специјалности. Омогућићемо да потенцијалне технолошке вишкове запослених послодавци преквалификују за своје потребе. За ту намену у овој години имаћемо и нешто више новца. За Националну службу за запошљавање у државном буџету за ову годину издвојено је три милијарде и 650 милиона динара и додатно 550 милиона за особе са инвалидитетом, што је за 850 милиона динара више него у 2017. години.

Је ли овогодишња повишица вашег буџета знак да ће влада у 2018. окончати приватизацију преосталих 144 предузећа?

Издвојена средства за ову годину омогућавају нам да решавамо и вишкове запослених из тих предузећа.

Има ли заинтересованих за покретање личног посла?

Велико је интересовање за тај програм. Нарочито од 2016, прве „године предузетништва”, која је лане настављена као „деценија предузетништва”. НЗС је у прошлој години програмима samozapošljavanja одобрила око 4.000 субвенција за покретање сопственог посла, а очекујемо да ће их толико бити и у 2018. Овај вид подршке добије нешто више од половине броја оних који конкуришу за ову врсту субвенција. Преовлађује регистровање занатских радњи, пружање разних услуга, отварају се и погони прерађивачке индустрије. Подстицаји за samozapošljavanje, односно покретање сопственог бизниса, крећу се од 180.000 до 220.000 динара, у зависности од категорије којој незапослени припада, а овај програм ће бити подстакнут и новцем из фондова ЕУ.

Колико се од започетих послова одржи?

После 18 месеци од почетка, око 70 одсто покренутих послова се одржи, што је задовољавајући проценат. Има примера да су људи у једној години добили новац да започну свој посао, а већ до године или у некој од наредних година су запослили десет или више људи. Има наших почетника у бизнису који данас запошљавају и по стотину људи. Значајно је и то да започете послове „на црно” нашим подстицајима чинимо легалним.

Радије плаћају пенале

НЗС помаже и запошљавање особа са инвалидитетом?

Особе са инвалидитетом већ неколико година код нас имају посебан буџет од 550 милиона динара. За подршку њиховог запошљавања у 2017. смо уложили највише до сада. На нашој евиденцији има око 16.000 инвалидних лица. Нашу помоћ, која није само финансијска, лани је користило око 8.000.

Нажалост, много је послодаваца који радије плаћају пенале уместо да запосле законом одређени број инвалида. Кажу да им услови не омогућавају да запосле човека са инвалидитетом, иако нудимо новац за прилагођавање радног места потребама инвалидних лица.

30 ЗАДУЖЕЊА, 13 ВЕШТИНА Желите да се запослите? Будите спремни да у истој фирми радите СВЕ послове

Пише: Андриана Јанковић

Иако је потражња за послом велика и људи махом пристају на разне услове, поједини огласи више личе на исечке из бајки него што су реалан опис посла и позиције.

Стална доступност на телефону, издавање предрачуна, рачуна, извоз и увоз робе, тендери и јавне набавке, плаћања, обрада слика, факултетска диплома, висок степен опште писмености, напредно познавање интернет оглашавања... Ово је само делић огласа за радно место на позицији економског менаџера од кога послодавац захтева чак 30 задужења и 13 потребних

знања, вештина и особина. Поред наведених ставки, од будућег запосленог се очекује и да плаћа фактуре, прави уговоре, шаље робу, препознаје концепт у ПДВ систему, пакује робу, ради истовар, осмишљава и спроводи онлајн маркетинг кампању, обрађује слике и текстове...

Иако је назив огласа “економски менаџер”, из набројаних ставки се види да се од једне исте особе тражи да буде целокупна ХР служба, маркетинг и ПР менаџер, да ради набавку, буде продавац, да замени целокупан ИТ сектор и притом да води рачуноводство и прикупља документацију за јавне набавке.

Да оваква понуда није усамљена, показује искуство Николе Аврамовића (34), који је након што је видео оглас за позицију референта у рачуноводству, помислио да је његовој потрази дошао крај. Међутим, када је мало пажљивије прочитао оглас, схватио је да и није баш све тако идилично.

- Газда је од свог будућег запосленог захтевао “физичко спровођење инвентара за области хране и пића”, унос цена, промену менија, “уношење пријема хране”, ажурирање свих требовања залиха, вођење главних архива цена и рецепата, али и вршење насумичних провера ради потврђивања да се сви производи одговарајуће складиште. Поред овог, у огласу пише да се од нас очекује “померање, подизање, ношење, гурање, вучење и постављање предмета који теже мање од четири и по килограма” - и даље је у чуду овај младић.

Како каже, будући послодавац се ни ту није зауставио, те је у огласу написаном на три стране у опису навео и да онај ко посао добије мора припремати и водити ревизију и дистрибуцију извештаја, плаћати и решавати рачуне којима је прошао рок доспећа, као и да “успостави, води и управља прикупљањем услужних налога за гаранције чекова”.

- Ни то му није било довољно, те је тражио и “активно слушање и позитивно реаговање на питања”, јављање на телефон, мотивисање запослених, пружање помоћи менаџменту, играње улоге узора, координирање задатака, уношење и лоцирање информација везаних за рад коришћењем компјутера... На моменат ми се учинило као да тај човек заправо тражи једну особу која би практично чинила целу фирму - искрен је Никола.

Светланка Кнежевић, специјалиста пословне психологије, објашњава за “Блиц” да онај ко саставља овакав и сличан оглас очекује од својих запослених да раде дословно све.

- То траже нарочито мање фирме јер се не држе описа радног места, како је то у државним предузећима, него од запосленог очекују да се укључи у апсолутно сваки посао. Послодавац на крају и добије оно што тражи - особу која ће да прихвати да ради све што му се каже, без неке посебне спецификације - прича овај психолог.

Савет психолога

Прво питајте шта ћете радити, па потом за плату

Психолог Кнежевић саветује да на разговору за посао тражите од послодавца да објасни која врста посла је заправо у питању.

- Треба бити фокусиран на то шта ће се радити, шта послодавац очекује, а не да примарна питања буду она какви су плата и радно време. Најчешће су то радна места звучног имена и позиције, обично на енглеском, а заправо се очекује да кандидат кува кафу. Фокус мора бити на опису рада и само тада ће кандидати моћи да закључе да ли је посао за њих - каже Кнежевић.

Шта значе ови захтеви?

-физичко спровођење инвентара за области хране и пића

-уношење пријема хране

-успостављање, вођење и управљање прикупљања услужних налога за гаранције чекова

-активно слушање и позитивно реаговање на питања

СРПСКИ ЕКОНОМИСТА РАСКРИНКАО ДАВОС "Презиру то што морају радницима да исплаћују плате, али ће радо финансирати ФИЛХАРМОНИЈУ"

Б.Г.Г.

Они ће презирати што морају да исплаћују радницима плате, али ће зато здушно да финансирају оркестар филхармоније. Забраниће синдикате, али ће организovati радионице за транспарентност у владама. И тако ће се после годину дана вратити у Давос и можда са још више заједничког новца на квадратном метру бити достигнут, али теме у конференцијским салама или на маргинама ће остати исте, и наставиће овако све док ...више неће то радити, пише економиста Бранко Милановић у свом блогу "Глобална неједнакост", најављујући светски самит лидера у Давосу. Милановић је иначе један од најпознатијих српских економиста у свету, и то по књизи "Глобална неједнакост", а о Давосу је писао на свом истоименом блогу.

- Хиљаде људи окупиће се следеће недеље у Давосу. Њихово заједничко богатство достићи ће суму од хиљаде милијарди долара. Никада у историји до сада неће се на једном месту наћи толико велика сума новца. А ове године већ по шести или седми пут, шта ће то бити једна од главних тема власника крупног капитала, милијардера и свих оних који запошљавају хиљаде

људи у свим деловима света - биће то неједнакост - пише српски економиста.

Поручује да ће се сви они, само у пролазу или на маргинама самита, бавити "монополном и монополистичком моћи њихових компанија", способношћу да "преиграју" једни друге како би избегли порезе, али и тиме како да "забране организовани рад у својим компанијама, како да искористе државни новац за помоћ радницима којима је позлило у њиховим компанијама (падали у несвест од врућине услед непостојања клима), како да користе новац од хуманиратних донација за плате радника..."

- А уколико долазе из економија у развоју, такође могу да размене искуства у томе како да одложе исплату плата неколико месеци како би тај новац искористили за инвестиције са великим каматним стопама, како да уштеде на стандардима заштите радне снаге или како да купе приватизоване компаније за мало новца и отваре "шкољке" компаније на Карибима - објашњава Милановић.

Такође наводи да ће им и даље сиромаштво и неједнакост које, како знамо дефинишу време у којем живимо, бити стално на уму.

- Некако се чини да никада нису нашли довољно новца или времена, или вољних лобиста да помогну у политикама око којих се сви слажу, током званичних сесија, а треба само да ураде: повећају порезе на један одсто великих наследства, обезбеде пристојне зараде, смање јаз између директорских и просечних плата, да више новца издвајају на образовање, учине приступ финансијским средствима прихватљивијим средњој и радничкој класи, и да изједначе порез на капитал и рад, али и смање корупцију у државним уговорима и приватизацијама - пише овај економиста.

Будући да су појединачно неуспешни у убеђивању влада да ураде било шта по питању пораста неједнакости, пита и хоће ли они жалити за тим, иако, ккао додаје, није изненађујуће што ништа нису урадили.

Амерички председник Доналд Трамп је, подсећа Милановић, као што је обећао или запретио, прогурао историјско смеђење пореза за богате док је француски председник Емануел Макрон открио привлачност последње фазе Тачеризма.

Ништа позитивно, истиче, није урађено ни у економијама у развоју, те поручује да је "вероватно корупција у Кини један важан изузетак".

- Ово враћа на индустријске везе и порезну политику с почетка 19. века , коју су бизарно предчили људи који говоре језиком једнакости, поштовања и транспарентности. Никоме од њих није омиљен "Господар и слуга акт" или принудни рад. Такође се догодило да је језик једнакости искоришћен у потрази за структурно најнеегалитарнијом политиком у последњих 50 година или више. И наравно, много је исплативије позвати новинаре и говорити им о небулозним шемама у којима ће 90 одсто богатства бити у непознатом временском периоду, и под непознатим рачуноводственим праксама, давано као добровољно него плаћати добављачима и радницима који су разумним стопама или престати са продавањем информација корисницима платформи - наводи Милановић.

Каже, једноставније је ставити налепницу о фер трговини него да одустати од коришћења "нула сати уговора".

- Они ће презирати што морају да исплаћују радницима плате, али ће зато здушно да финансирају оркестар филхармоније. Забраниће синдикате али ће организовати радионице за транспарентност у владама. И тако ће се после годину дана вратити у Давос и можда са још више заједничког новца на квадратном метру бити достигнут, али теме у конференцијским салама или на маргинама ће остати исте, и наставиће овако све док... више неће то радити - закључује Милановић у свом блогу.

Поново оглашена продаја Југоремедије за 3,9 милијарди динара

Стечајни управник Радован Савић огласио је нову продају зрењанинске фабрике лекова Југоремедија јавним прикупљањем понуда.

Вредност фабрике лекова процењена је на близу 3,9 милијарди динара. Откуп документације заинтересоване купце коштаће 500.000 динара, а обавезни депозит је 777,3 милиона динара.

У имовину Југоремедије спада индустријски комплекс фабрике, припадајућа опрема, један стан, 28 возила, инвентар... Продајом је укључена и интелектуална својина – 21 жиг за лекове, као и парница која се води пред Привредним судом у Зрењанину за повраћај дозвола за стављање 22 лека у промет.

Такође, продају се и препарати који представљају лекове заштићене робним жигом, 9 комада, и 12 препарата који представљају генеричке лекове за које Југоремедија поседује комплетан технолошки поступак.

Понуде се достављају до 19. фебруара, до 11.45 часова, а само 15 минута касније понуде ће бити јавно отворене у просторијама фабрике.

Подсетимо, покушај продаје фабрике у октобру прошле године отказан је након жалбе Одбора поверилаца. Наиме, Привредни суд у Зрењанину усвојио је приговор поверилаца и отказано јавно надметање за продају фабрике лекова Југоремедија заказано за 16. октобар 2017. године.

"ДАЛИ НАМ ОТКАЗ, А ДА НИСМО НИ ПОЧЕЛИ С РАДОМ" Случај двоје Београђана открива како агенције нуде посао у Словачкој и тако ВАРАЈУ НАИВНЕ

Пише: Милош Станић

Надали смо се послу и заради, али не да нисмо ништа зарадили, него смо потрошили и оно што смо понели, а родитељи су морали да нам шаљу новац да бисмо се из Словачке вратили кући. Овако причају Београђани Стефан Ј. и Данијела П, који су прошли голготу, покушавајући да добију посао у Словачкој, а њихов случај открива нови начин на који сумњиве агенције за запошљавање varaју раднике из Србије, сазнаје „Блиц“.

Њих двоје су пут Словачке, где је требало да раде у фабрици “Фине ДНЦ”, кренули на Божић, а први радни дан требало је да им буде 9. јануар. Међутим, кад су се појавили у фабрици, враћени су назад под изговором да за њих нема посла.

- Тако је било и другог дана, а нисмо били једини. Касније су неки наши људи који су већ радили добили отказ јер посла нема - прича Стефан. Чекали су на посао неколико дана, па су убрзо остали без новца, а онда се повратак у Србију претворио у пакао.

- Када сам видео да за нас нема посла, а понестајало нам је и новца, јер нисмо носили превише зато што се паре добијају недељно, тражио сам од агенције да нас врати кући - прича Стефан. Међутим, како каже, у агенцији им је речено да су они добили отказ и да их не занима како ће се вратити кући.

- Како смо добили отказ, кад нисмо ни добили посао? - пита се наш саговорник.

Онда се ситуација додатно закомпликовала пошто им је остало још само двадесетак евра и хране за један дан, а нису имали посао. Чекали су још неколико дана, а на крају су новац за повратак кући морали да им пошаљу родитељи из Србије.

Стефан каже да је од почетка био сумњичав пошто им није понуђен уговор са фабриком у којој је требало да раде, већ су га потписали са новосадском фирмом „Предирецтинг пеопле“, чија је власница држављанка Словачке, а која је основана пре мање од два месеца.

То је само једна од седам новосадских фирми које нуде посао у Словачкој и чији су власници држављани те земље, а све су регистроване прошле или претпрошле године у истом локалу у новосадској улици Аугуста Цесарца.

Ниједна од њих није на листи Министарства за рад, запошљавање, социјална и борачка питања агенција које имају дозволу да се баве запошљавањем, а једина са исте адресе која је такву дозволу имала затворена је због кршења закона.

Према речима наших радника, њих у Словачку ипак воде Срби и они са њима комуницирају и обезбеђују им смештај, а речено им је да су посао заправо добили преко словачке агенције „Мах“, која се бави запошљавањем.

Агенцијама у Србији је готово немогуће ући у траг, јер немају сајтове нити истакнут број телефона ни имејл адресу у Агенцији за привредне регистре, док огласе за посао у Словачкој на друштвеним мрежама поставља десетине људи. “Блиц” је покушао да дође до неког у агенцији “Предирецтинг пеопле”, али на адреси на којој су регистровани није затекао никог.

Уговор о раду који радници потписују са фирмом “Предирецтинг пеопле” могао би да открије како агенције користе рупе у закону да би послале раднике у Словачку. Ова агенција нема дозволу Министарства да се бави посредовањем у запошљавању. Међутим, они људе у Словачку шаљу као своје раднике пошто закон омогућава привремено слање запослених на рад у иностранству.

У реалности, радник никада није радио за ту агенцију, већ је у њој био само фиктивно запослен, а мисли да ће уговор потписати са фирмом у Словачкој. Управо то је регистровало и Министарство рада пошто је агенција “Предирецтинг пеопле” након оснивања обавестила

Министарство да је послала запосленог на привремени рад у иностранство и то у фирму „Мах“, за коју радници верују да је њихов посредник у добијању посла.

Шта нуде: Сат рада 2,5 евра, плаћен смештај, али не и храна

Велики број огласа за посао у Словачкој појављује се на интернету, али се не наводи ко их даје, нити се помиње име агенција. У огласима се траже радници до 45 година за рад у фабрици „Фине ДНЦ“. Радно време је од 8, 10 и 12 сати, а сат рада се плаћа 2,5 евра. Исплата аконтација је једном недељно у износу од 30 до 50 евра. Како наводе, уговор се потписује са том фабриком на три месеца, а плата је сваког 20. у месецу. Радницима је обезбеђен смештај, али не и храна. Превоз из Београда је организован и плаћа се 85 евра, плус путно осигурање за два дана.

Кршили закон, остали без дозволе

Како је раније у Министарству рада речено за „Блиц“, три агенције током прошле године изгубиле су дозволе да се баве запошљавањем зато што су радиле супротно закону. То су „Ларго плус персонал консултинг“, „Ехпрес Пеопле д.о.о. Бачки Петровац“ и „Клембара Гроуп д.о.о. Нови Сад“. Све три агенције слале су раднике у Словачку, а агенција „Ехпрес пеопле“ једно време била је регистрована на адреси у Новом Саду на којој су и друге агенције које немају дозволу за запошљавање и на којој је и агенција „Предирецтинг пеопле“.

СПУТНИК

Библијски егзодус лекара из Србије — шта тек доноси 2019.

Закон о запосленима у јавним службама наљутио је и забринуо запослене у просвети, здравству, социјалним, научним и културним делатностима. Јасна Јанковић, председница Уније синдиката просветних радника Србије, и Живорад Мркић из Новог синдиката здравства били су гости емисије „Енергија Спутњика“, коју води Јелица Путниковић. Јасна Јанковић сматра да ће опасности које носи закон о запосленима у јавним службама испливати на површину кад буде почео да се примењује, од 1. јануара 2019. године, али да ће тада бити касно. Она, пре свега, мисли да су просвета и друге делатности изоловане и одвојене од другог корпуса који ради за државу, а који су повлашћенији.

„Држава неће да се одрекне тога да у јавном предузећу неко са првим или трећим степеном образовања има онолико колико имају просветни радници са седмим у основној и средњој школи“, напомиње Јанковићева и напомиње да то траје већ деценијама.

Наша саговорница каже да јој је жао што људи на власти говоре неистине кад тврде да ће закон донети квалитет образовања, јер она сматра да се, ако нећете бити ни повећања ни смањења плате, не може говорити о квалитету рада.

Она објашњава да нису проблем само платни разреди, него и систем награђивања у спровођењу новог закона, вредновање залагања и усавршавање људи који се баве образовањем и науком као мерљивост која је у просвети компликована.

„Рад наставника у гимназијама, који раде са бриљантном децом, која освајају награде, разликује се од рада наставника који имају случајеве у којима децу у петом разреду уче да читају. Наставник некада мора да буде и социјални радник, а некада мора да буде и тетка, баба, мајка“, објашњава наша гошћа.

Колико је озбиљна ситуација у нашем здравству и колико прети да ће Србија остати без квалитетног школованог кадра зато што се њихов рад у Србији не вреднује, објашњава нам господин Мркић.

„Тај процес је добио размере библијског егзодуса. Десетине, стотине, можда чак и до хиљаду високоспецијализованих лекара, медицинских сестара и здравствених техничара сваке године одлазе у Немачку, Норвешку, Уједињене Арапске Емирате, Катар... Многе немачке приватне

агенције за запошљавање имају агенте који иду по болницама у Србији и врбују здравствене раднике“, каже он.

Мркић каже да овај закон више личи на лекс специјалис и да му није јасно зашто су тим законом запослени у јавним службама изопштени и извучени под својеврсну сегрегацију.

„Прави се сегрегација где ће сви остали запослени да буду плаћени на основу Закона о раду, а ми ћемо да будемо буквално дискриминисани. Овај закон је један радно-правни гето.“

Наводи да не жели да зараде осталих који су запослени у Републици Србији, па и запослених у јавним предузећима, буду умањене, већ да буду повећане зараде запослених у здравству.

Јасна Јанковић је замерила држави што је близу пола милиона људи који раде у овим секторима овим законом ставила у најсиромашнију категорију грађана Србије. Она подсећа да су штрајком, који је трајао скоро шест месеци, први у Србији били за увођење платних разреда, али праведних. Каже да нису знали да ће се десити да неки буду изопштени из контекста.

Према њеним речима, Унија синдиката просветних радника Србије, као и остала три репрезентативна синдиката, јесу радили на овом закону, али колико год су покушавали да исправе неке ствари, оне су остале у њему.

„Ми смо желели праведне платне разреде, али ова држава не може никако да се одрекне својих љубимаца“, тврди Јанковићева и додаје да јој се чини да овим законом утрчавамо у неолиберализам и да некоме то очигледно одговара.

„Знамо да неолиберални концепт не жели ништа што је национално. Неолиберални концепт не занима постојање доброг образовања, већ га занимају људи, деца која ће постати радници и који ће умети да споје само две жице.“

Према речима господина Мркића, када су у питању платни разреди, највећи проблем је њихова неправедност и то што расподела није извршена на правилан начин.

„Колективно преговарање и социјални дијалог су уставне категорије. Зашто не бисмо дефинисали наше зараде системом колективних уговора? Зашто не бисмо распоред новца, коефицијенте и основице преговарали и договарали кроз социјални дијалог? То се ради у цивилизованим земљама, чак и у земљама који имају нешто што личи на платне разреде“, пита се Мркић и као пример наводи француски закон о запосленима у јавним службама који има хоризонталне и вертикалне позиције. Синдикати се за те позиције питају и сваке године се уговарају одређене позиције као што се уговора и основица.

Он тврди да има неколико тачака где је нови закон дубоко противустанован и да запослене у јавним службама гура у неку врсту радно-правног апартхејда. Иако сматра да је закон из 2014. године репресиван, признаје да су у њему дефинисане елементарне норме.

„Постоји сагласност две воље, веома важна европска правна тековина, која се очитује потписивањем уговора о раду. Пристајете да радите за одређеног послодавца, одређене послове и јасно стоји да то могу да буду само послови који су наведени у систематизацији за то радно место.“

Мркић објашњава да се новим законом о запосленима у јавним службама губи то право слободног избора рада, то јест сагласност две воље, а то је уставна категорија слободног избора рада.

„Послодавац може од вас да захтева да потпишете уговор о раду на више радних места“, каже Мркић, наводећи пример медицинске сестре која треба да ради у пулмоналној јединици, у коронарној јединици, у интензивној нези и у дијагностичком кабинету.

Две деценије штрајка српских просветара

Живорад Мркић каже да држава не показује намеру да седне са било ким за сто и да евентуално исправи грешке које је направила доношењем новог закона, јер ни са представником институције каква је заштитник грађана није хтела да разговара. Он страхује да ће многи здравствени радници, кад реално сагледају стање у Србији, реаговати инстинктивно

и побећи са Титаника. Додаје да се дешава и то да из једне наше здравствене установе за два месеца оду два васкуларна хирурга, за чије је школовање, до момента док не постану вође тима, потребно 17-18 година, називајући то катастрофом.

„Грађане Србије већ сада нема ко да лечи, нема довољно сестара. У здравству постоји Правилник о посебним условима за обављање здравствене делатности који тачно одређује које кадровске нормативе морате да испуњавате. Ако то немате, требало би да будете затворени као здравствена установа јер не испуњавате услове за рад. Данас, у јавном, здравственом сектору чак преко 90 одсто установа нема кадровских капацитета да би могло да ради.“

Због свега, Мркић најављује подношење захтева за испитивање уставности новог закона пред Уставним судом Републике Србије, јер је закон тешко противустанован, док је Јанковићева најавила даљу синдикалну борбу.